

Nätreglering

Varberg Energi AB
Box 1043
432 13 VARBERG

Fastställande av intäktsram enligt naturgaslagen

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer intäktsramen för Varberg Energi AB, 556013-1459, angående distribution av naturgas avseende redovisningsenhet REN00329 för perioden 2019–2022 till 31 488 tkr i 2017 års prisnivå med justering enligt a och b.

- a. Efter perioden ska kapitalbasens nuanskaffningsvärde enligt bilaga 1 räknas om med ett sammanvägt entreprenadindex¹ enligt 7 § Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:6) om skäliga kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för naturgasföretag och
- b. de löpande påverkbara kostnaderna enligt bilaga 1 ska räknas om med konsumentprisindex (KPI)².

Beslutet gäller omedelbart.

Upplysning om omprövning

Om det visar sig att företagets samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden 2015–2018 avviker från den fastställda intäktsramen för samma period, ska intäktsramen för tillsynsperioden 2019–2022 minska respektive öka med det avvikande beloppet. Detta innebär att intäktsramen kan komma att omprövas.

Efter tillsynsperioden ska jämförelser och eventuella justeringar göras enligt följande:

- Det faktiska utfallet avseende investeringar och utrangeringar ska jämföras med prognosen.
- Det faktiska utfallet avseende löpande opåverkbara kostnader ska jämföras med prognosen.

¹ Index för transmission, distribution, lagring och förgasningsanläggning, se bilaga 2. För förgasning och lagring tillämpas indexet för transmission.

² Konsumentprisindex, se bilaga 3.

Om det faktiska utfallet i dessa delar avviker från prognoserna kan intäktsramen komma att omprövas.

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Ansökan

Enligt 6 kap. 6 och 7 §§ naturgaslagen (2005:403) ska en intäktsram beslutas i förväg för varje naturgasföretag som bedriver överföring av naturgas eller innehar en lagrings- eller en förgasningsanläggning. Naturgasföretagen ska lämna ett förslag till intäktsram till Ei som ska pröva om den begärda intäktsramen är skälig.

Varberg Energi AB, i fortsättningen benämnt företaget, har ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen för tillsynsperioden 2019–2022 till 31 488 tkr för företagets verksamhet avseende distribution av naturgas.

Företaget har till grund för sin ansökan om intäktsram redovisat de uppgifter som följer av Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:5) om naturgasföretagens förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

1.2 Kapitalkostnader

1.2.1 Kapitalbas

Företaget har redovisat anläggningstillgångar per den 31 december 2017 till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 62 909 tkr.

Företaget har redovisat åldersuppgifter för de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen.

Företaget har redovisat att de planerar att genomföra investeringar under tillsynsperioden. Dessa har redovisats per halvår.

Företaget har redovisat att de inte planerar några utrangering under perioden.

1.2.2 Avskrivningstider

Företaget har uppgett att de ekonomiska livslängderna (avskrivningstiderna) bör fastställas enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1 – Företagets begärda avskrivningstid per anläggningskategori

Anläggningskategori	År
Distributionsledningar	75
Mät- och reglerstationer (Distribution)	20
Mätare (Distribution)	12

Företaget har inte uppgett några skäl till att dessa avskrivningstider ska användas.

1.3 Löpande kostnader

1.3.1 Påverkbara kostnader

Företaget har inte anfört något särskilt om löpande påverkbara kostnader.

1.3.2 Opåverkbara kostnader

Företaget har prognostiserat att de löpande opåverkbara kostnaderna för den aktuella tillsynsperioden kommer att uppgå till 11 106 tkr.

1.4 Anslutningsavgifter i naturgasverksamheten

Företaget har inte redovisat några anslutningsavgifter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Naturgaslagen

Överföring av naturgas definieras enligt naturgaslagen som överföring av naturgas för annans räkning genom såväl transmissionsledningar som distributionsledningar (1 kap. 6 §).

Intäktsram definieras som de samlade intäkter som ett naturgasföretag högst får uppbära från överföring av naturgas, lagring av naturgas eller tillträde till förgasningsanläggning under en tillsynsperiod (1 kap. 8 a §).

I 6 kap. naturgaslagen behandlas intäkter från överföring av naturgas, lagringsanläggning eller förgasningsanläggning och skälighetsbedömningen av dessa intäkter. Det framgår också att Ei ska fastställa en intäktsram. När det gäller fastställande av intäktsram framgår bland annat följande.

Ei ska fastställa en intäktsram i förväg för varje tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår om det inte finns särskilda skäl för en annan tillsynsperiod. Ei ska besluta om intäktsram för transmission, distribution, lagring i lagringsanläggning och drift av förgasningsanläggning var för sig (6 och 9 §§).

Naturgasföretagen ska lämna in ett förslag till intäktsram tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget. Ei ska meddela beslut om fastställande av intäktsramen senast två månader innan tillsynsperioden börjar. Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen. Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas, dvs. det gäller omedelbart (7, 8 och 23 §§).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva den verksamhet som intäktsramen avser under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). När intäktsramen bestäms ska de

samlade intäkter som naturgasföretaget högst får uppbära minskas med ett belopp som motsvarar naturgasföretagets intäkter från anslutning till naturgasledning och andra anläggningar under tillsynsperioden, i den utsträckning intäkterna härrör från tillgångar som ingår i kapitalbasen (10 §).

Som skäligen kostnader för att bedriva den verksamhet som intäktsramen avser ska anses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en verksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som naturgasföretaget använder för att bedriva den verksamhet som intäktsramen avser. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under perioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot naturgasföretaget att bortse från tillgången (11–12 §§).

2.2 Förordningen om fastställande av intäktsram på naturgasområdet

I förordningen (2014:35) om fastställande av intäktsram på naturgasområdet (kapitalbasförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (6 §), om värdering av anläggningstillgångar (7–9 §§), beräkning av kapitalförslitning (10–11 §§) och hur naturgasföretag ska dokumentera sina tillgångar (12 §).

En anläggningstillgång ska ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt då tillgången började användas. Tillgången ska inte ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som infaller närmast efter den tidpunkt då tillgången slutat användas (6 §).

Vid beräkning av en rimlig avkastning ska den del av kapitalkostnaderna som motsvarar kapitalförslitning beräknas som en fast andel av nuanskaffningsvärdet. Den fasta andelen beräknas utifrån tillgångens ekonomiska livslängd (10 §).

2.3 Ei:s föreskrifter

Ei har meddelat två föreskrifter som är relevanta vid fastställandet av intäktsram.

2.3.1 Rapporteringsföreskriften

Rapporteringsföreskriften innehåller bl.a. bestämmelser om när ett förslag till intäktsram senast ska lämnas och vilka närmare uppgifter som ska redovisas.

2.3.2 Intäktsramsföreskriften

Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:6) om skäligen kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för naturgasföretag (intäktsramsföreskriften) innehåller bl.a. bestämmelser om vilka löpande kostnader som är att anses som påverkbara, vilket index som ska användas vid beräkning av skäligen kostnader och hur kapitalförslitningen ska beräknas.

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Företaget har ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen till 31 488 tkr. Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en intäktsram till 33 250 tkr, se tabell 2 nedan.

Företagets ansökta intäktsram understiger detta belopp. Ansökan ska därför medges. Intäktsramen ska fastställas till 31 488 tkr i 2017 års prisnivå.

Tabell 2 - Beräknad intäktsram

	tkr
Kapitalkostnader	13 994
Löpande kostnader	
Påverkbara kostnader	8 150
Opåverkbara kostnader	11 106
Avdrag för anslutningsavgifter	0
Beräknad intäktsram	33 250

3.2 Allmänt om prövningen av en intäktsram

Företaget bedriver distribution av naturgas. Företaget har ansökt om en intäktsram på 31 488 tkr för tillsynsperioden 2019–2022 och Ei ska ta ställning till om den ansökta intäktsramen är skälig. Ei har i denna prövning tagit hänsyn till kammarrättens bedömningar avseende den första tillsynsperioden när kalkylräntan har beräknats.

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Intäktsramen ska även säkerställa att företagen kan hålla en hög leveranssäkerhet och möjliggöra nödvändiga investeringar, för att bibehålla nätets kapacitet och vid behov bygga ut det befintliga nätet (prop. 2012/13:85 s. 54).

Regleringen syftar till att naturgasföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Regleringen ska också säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för de olika tjänsterna som omfattas av regleringen. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska naturgasförsörjningen. Naturgasföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin verksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande naturgasmarknad (a. prop. s. 51).

De skäliga kostnader som företaget ska få täckning för delas in i kapitalkostnader och löpande kostnader (påverkbara och opåverkbara). Hur Ei har bedömt dessa kostnader framgår nedan.

3.3 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis distributionsledningar, mät- och reglerstationer och mätare (kapitalbas). Kostnaden utgörs av två delar, kostnad för kapitalförslitning (avskrivning) och kostnad för kapitalbindning (avkastning). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt.

3.3.1 Kapitalbas

En anläggningstillgång som ingår i kapitalbasen ska åsättas ett nuanskaffningsvärde. Nuanskaffningsvärdet beräknas med grund i utgiften för att förvärva eller tillverka anläggningstillgången när den ursprungligen togs i bruk med hänsyn tagen till förändringen i prisläget från den anskaffningstidpunkten (kapitalbasförordningen 7 §).

Om det saknas förutsättningar att beräkna ett nuanskaffningsvärde enligt 7 §, ska nuanskaffningsvärdet beräknas utifrån anläggningstillgångens bokförda värde. Om anläggningstillgången inte har något bokfört värde eller om det finns synnerliga skäl, får nuanskaffningsvärdet i stället bestämmas till vad som är skäligt med hänsyn till tillgångens beskaffenhet (8 §).

Företaget har använt anskaffningsvärde vid värdering av kapitalbasen. Ei har vid beräkningen av kapitalkostnaderna utgått från företagets redovisade uppgifter, se bilaga 1.

3.3.2 Kostnad för kapitalförslitning

Av kapitalbasförordningen framgår att det är en linjär kapitalkostnadsmetod som ska användas. Detta innebär att kapitalförslitningen i förhållande till nuanskaffningsvärdet ska vara lika stor över anläggningens ekonomiska livslängd.

Av kapitalbasförordningens bestämmelser framgår hur kapitalförslitningen ska beräknas. När den ackumulerade förslitningen av kapitalet har beräknats, baserat på företagets inrapporterade uppgifter om anskaffningsår, ska denna avräknas från kapitalbasen (nuanskaffningsvärdet). Den del som återstår av nuanskaffningsvärdet ska användas när Ei beräknar den del av kapitalkostnaden som utgörs av kapitalbindning.

Ei har utgått från de av företaget redovisade uppgifterna vid beräkningarna. Kostnaden för kapitalförslitningen har beräknats till 5 456 tkr, se bilaga 1.

3.3.3 Avskrivningstider

Företaget har ansökt om att Ei ska tillämpa följande avskrivningstider vid beräkning av kapitalkostnaden: 75 år för distributionsledningar, 20 år för mät- och reglerstationer samt 12 år för mätare.

Av kapitalbasförordningen framgår att de reglermässiga avskrivningstiderna ska motsvara tillgångarnas ekonomiska livslängd (10 §). Ei fastställer avskrivningstider beträffande olika anläggningstillgångar i enlighet med tabell 3 nedan. Detta

överensstämmer med vad företaget har ansökt om utom i de delar som avser distributionsledningar.

Distributionsledningar

Samtliga företag utom Gasnätet Stockholm ansökte inför den första perioden om att Ei ska tillämpa en avskrivningstid om 50 år för distributionsledningar och Gasnätet Stockholm menade att avskrivningstiden ska vara 60 år eftersom den största delen av gasnätet är byggt före 1955 och det finns funktionsdugliga ledningar som är byggda före år 1900. Sweco konstaterade i sin utredning inför den första perioden att distributionsledningar har en lång förväntad teknisk livslängd, minst 50 år. Den osäkra framtiden för distributionsnäten motiverade att använda den nedre gränsen för den uppskattade tekniska livslängden på 50 år.

I besluten för den första tillsynsperioden gjorde Ei bedömningen att avskrivningstiden skulle vara 50 år för denna anläggningskategori. Inget företag överklagade avskrivningstiden för distributionsledningar. Av Kammarrätten i Jönköpings dom den 17 november 2017 anges att en anläggnings ekonomiska livslängd ska anses vara uppnådd när drifts- och underhållskostnader inte längre motiverar fortsatt drift av anläggningen utan är så stora att det istället är lönsamt att ersätta anläggningen. Ingenting har framkommit i ärendet som visar att det ekonomiskt skulle vara motiverat att fortsätta använda och underhålla distributionsledningarna längre än 50 år. Då samma förutsättningar fortfarande gäller som vid första tillsynsperioden och att det inte har visats att avskrivningstiden för distributionsledningar skulle vara längre ska denna fastställas till 50 år.

Tabell 3 – Avskrivningstider för tillsynsperioden 2019–2022

Anläggningskategori	År
Distributionsledningar	50
Mät- och reglerstationer (Distribution)	20
Mätare (Distribution)	12

3.3.4 Kostnad för kapitalbindning

Kostnaden för kapitalbindning ska beräknas utifrån en åldersjusterad kapitalbas. Detta innebär att den ackumulerade förslitningen ska avräknas från det samlade nuanskaffningsvärdet för kapitalbasen. Kalkylräntan multiplicerad med den del av kapitalbasen som därefter återstår utgör kostnaden för kapitalbindning.

För att bestämma anläggningens ålder används uppgiften om vilket år som anläggningen ursprungligen togs eller kommer att tas i bruk. För de anläggningar som ursprungligen togs i bruk fram till och med år 2012 börjar den ekonomiska livslängden att räknas från ingången av det år då anläggningen ursprungligen togs i bruk enligt 8 § intäktsramsföreskriften. För de anläggningar som tas i bruk från och med år 2013 börjar den ekonomiska livslängden att räknas från det nästkommande halvåret efter att

anläggningen ursprungligen togs i bruk. Under det första året som den ekonomiska livslängden räknas är anläggningens ålder noll år och kostnaden för kapitalbindningen beräknas på hela nuanskaffningsvärdet.

Eftersom kapitalbasen värderas till nuanskaffningsvärde är den också inflationsjusterad (7 § kapitalbasförordningen). Vid beräkning av en rimlig avkastning ska därför en real kalkylränta användas. Företaget har inte anfört något om vilken kalkylränta de anser ska tillämpas. Ei bedömer att en real kalkylränta före skatt på 6,52 procent ska tillämpas, se bilaga 4.

I övriga delar har Ei utgått från de av företaget redovisade uppgifter vid beräkningarna. Kostnaden för kapitalbindningen har beräknats till 8 538 tkr, se bilaga 1.

3.3.5 Beräknad kapitalkostnad

Ei har beräknat kapitalkostnaden till 13 994 tkr utifrån de uppgifter som företaget har redovisat samt utifrån den metod och de parametrar som Ei beskriver ovan. Ei:s beräkning framgår av bilaga 1.

3.4 Bedömning av påverkbara kostnader

Påverkbara kostnader är sådana kostnader som inte är kostnader för överliggande gasnät, elnät, myndighetsavgifter, nätförluster, kostnader för skatter enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi och kostnader för skatter enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt (2 § intäktsramsföreskriften).

Med skäliga påverkbara kostnader enligt naturgaslagen menas kostnader som behövs för en ändamålsenlig och effektiv drift av en verksamhet med likartade objektiva förutsättningar (6 kap. 11 §). Av det följer att det inte nödvändigtvis är naturgasföretagens verkliga kostnader som ska tillämpas vid beräkning av en skälig intäktsram.

Vid fastställandet av intäktsramar för tillsynsperioden 2015–2018 har Ei använt företagets historiska kostnader för en fyraårsperiod. Ei ser ingen anledning att göra en annan bedömning för den nu aktuella tillsynsperioden. De senaste tillgängliga uppgifterna om historiska kostnader är kostnaderna för 2016. Vid beräkningen av påverkbara kostnader ska därför basåren 2013–2016 användas som utgångspunkt.

3.4.1 Effektiviseringskrav

Intäktsramen ska beräknas så att den täcker skäliga kostnader för att bedriva den verksamhet som intäktsramen avser. Kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en verksamhet med likartade objektiva förutsättningar anses vara skäliga (6 kap. 10-11 §§ naturgaslagen).

På konkurrensutsatta marknader tävlar företagen mot varandra vilket leder till ökad innovation, kvalitet och prispress till nytta för kunderna. För att kunna agera på en

konkurrensutsatt marknad tvingas företagen effektivisera sin verksamhet vilket också medför fördelar för kunderna eftersom företagens kostnader pressas.

Gasnätsföretagen är monopol och eftersom det saknas marknadsmekanismer som naturligt skapar effektiva verksamheter behöver det finnas ett effektiviseringskrav i intäktsregleringen för att alla kostnadsökningar inte ska kunna vidareföras till kundkollektivet. Att ett sådant krav ska ingå i regleringen framgår också av förarbetena till naturgaslagen (prop. 2012/13:85 s. 55 f).

Ei bedömer att ett generellt effektiviseringskrav ska användas. I regleringen av gasnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2015–2018 var det generella effektiviseringskravet 1 procent årligen på företagets löpande påverkbara kostnader. Ei bedömer att det är rimligt att tillämpa samma effektiviseringskrav för gasnätsföretagen även för den andra tillsynsperioden. Effektiviseringskravet ska vara samma för alla år i perioden.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna för perioden 2019–2022 med ett årligt effektiviseringskrav på 1 procent.

3.4.2 Beräknade påverkbara kostnader

Ei har beräknat företagets påverkbara kostnader för tillsynsperioden 2019–2022 efter effektiviseringskrav till 8 150 tkr, se bilaga 1.

3.5 Bedömning av opåverkbara kostnader

Opåverkbara kostnader är kostnader för överliggande gasnät, elnät, myndighetsavgifter, nätförluster, kostnader för skatter enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi och kostnader för skatter enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt (2 § intäktsramsföreskriften).

Företaget har lämnat en prognos för dessa kostnader under tillsynsperioden. Ei har beräknat företagets opåverkbara kostnader till 11 106 tkr enligt företagets prognos, se bilaga 1.

Efter tillsynsperioden kommer prognosen att stämmas av mot det verkliga utfallet, vilket kan medföra att Ei omprövar intäktsramen. Företaget kan på detta sätt få täckning för sina verkliga opåverkbara kostnader.

3.6 Avdrag för anslutningsavgifter

Företaget har inte redovisat några anslutningsavgifter.

3.7 Automatisk justering av intäktsramen

Intäktsramen fastställs i 2017 års prisnivå. I samband med att avstämning görs efter tillsynsperiodens slut kommer Ei att räkna om den beslutade intäktsramen med de

kostnadsprisindex som framgår av kapitalbasförordningen och intäktsramsföreskriften. Denna justering är en del av beslutet och innebär inte att beslutet omprövas.

3.8 Omprövning

3.8.1 Omprövning under tillsynsperioden

Under tillsynsperioden kan omprövning ske under vissa villkor. Om det till exempel visar sig att företaget har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som mer än i ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek ska Ei ompröva företagens intäktsram (6 kap. 14 § naturgaslagen).

3.8.2 Omprövning efter avstämning vid tillsynsperiodens slut

Efter tillsynsperiodens slut gör Ei en avstämning av de antaganden som legat till grund för den fastställda intäktsramen enligt detta beslut. Ei jämför då det faktiska utfallet avseende kapitalbasens investeringar och utrangeringar med den prognos företaget gjort. Detsamma gäller för de löpande opåverkbara kostnaderna. I rapporteringsföreskriften finns närmare bestämmelser om när och vilka uppgifter företaget ska lämna för att Ei ska kunna göra denna avstämning.

Ett naturgasföretag får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka om att intäktsramen för perioden ska ökas (6 kap. 15 § naturgaslagen).

För det fall det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa ska Ei ompröva intäktsramen (6 kap. 16 § naturgaslagen).

3.8.3 Omprövning till följd av avvikelse från den föregående intäktsramen

Om det visar sig att företagens samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden 2015–2018 avviker från den fastställda intäktsramen för samma period, ska intäktsramen för 2019–2022 minska respektive öka med det avvikande beloppet. I vissa fall tillkommer dessutom ett överdebiteringstillägg (6 kap. 19–20 §§ naturgaslagen). Detta innebär att intäktsramen för tillsynsperioden 2019–2022 kan komma att ändras.

Hur man överklagar

Se bilaga 5, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Pia Nurmi. Vid den slutliga handläggningen deltog även analytikern Anna Öhlund, föredragande.

Pia Nurmi

Anna Öhlund

Beslutet har fattats elektroniskt i Energimarknadsinspektionens ärendehanteringssystem.

Bilagor

- 1 Beräknad intäktsram avseende distribution av naturgas
- 2 Index för transmission, distribution, lagring och förgasningsanläggning
- 3 Konsumentprisindex
- 4 Kalkylränta för tillsynsperioden 2019–2022
- 5 Så här gör du för att överklaga beslutet